

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Даниела ФИНГАРОВА

**Когнитивен треньор, консултант,
експерт, училищен психолог**
Сдружение на младите психолози в
България „4-ти Април“
Бакалвър „Психология“

Даниела Фингарова счита себе си за „дете на неформалното образование“, което все още мечтае да интегрира успешните модели на това образование в държаваната образователна система на България. Според нея неформалното образование, разчупва стереотипа на образователния процес, в който учителят преподава, а учениците слушат и запомнят, като превръща ученика в основно действащо лице. Работата на учителя е да подпомага процеса, в който учениците търсят, откриват, анализират, синтезират и интерпретират информацията под формата на разкази, проекти, табла, пиеси, картини, драматизации, скулптори, комикси, лапбукове и други. Работата в тази посока счита за своя лична кауза. Спомня си, че индиректно се докосва до този неформален модел в детските си години, благодарение на майка си и невероятните хора, с които животът я среща.

„Бях будно, любопитно и активно дете и на 11-годишна възраст майка ми ме записа като доброволец в Българския младежки червен кръст (БМЧК). Там невероятните ментори ни въведоха в света на неформалното образование и социално-помощната дейност на много нива. Най-ценното, което научих е, че аз съм отговорна за света, в който живея и е мой дълг и задължение да направя най-доброто, на което съм способна за другите. БМЧК ми помогна да разбера, че

има богатство, което никой не може да ти вземе – знанието. Научи ме, че когато го споделяш, ставаш по-богат.“

Осъзнавайки мъдростта, която се крие в тези думи, Дани от дете мечтае те да се превърнат в девиз на българското образование и приема това за своя мисия.

Забелязвайки потенциала на 15-годишната Даниела, менторите ѝ от Българския червен кръст решават да я обучават за фасилитатор по проект „Връстници обучават връстници“. Програмата, по която работят е практическа превенция на зависимостите и има за цел да ограничи разпространението и употребата на психотропни вещества. Три години от юношеския си живот Даниела посвещава на работата по проекта. Среща се със стотици доброволци и младежи, работи наравно с менторите, за да учи и обучава други в техники за практическа работа с младежи със социалнорисково поведение. *„Този безценен опит запали в мен любовта към работата с деца и младежки групи, научи ме да слушам, не*

за да отговоря, а за да разбере и намеря решение без да съдя. – спомня си тя. – На 19-годишна възраст отказах да замина за Германия, за да продължа образованието си, защото вярвах, че мога да успея и тук, макар и с много повече усилия.“

Избира Югозападния университет „Неофит Рилски“ напълно съзнателно. Влюбва се в града, разположен в подножието на Рила, заради университетския дух, който го превръща в академично средище и притегателен център за български и чуждестранни студенти и преподаватели. От значение за избора ѝ е лабораторията по психология, в която се провежда практическото обучение на студентите от професионално направление „Психология“. Именно в Лабораторния комплекс за психологични, психофизиологични и психосоциални изследвания теорията и практиката се обогатяват с научни познания, допълват се с научноизследователско съдържание и дейност. Със скоростта на светлината спомените на Дани „изплуват“ един след друг.

„Още през първата ми седмица в университета станах част от Сдружението на младите психолози в България „4-ти Април“ (СМПБ), което набираше доброволци, за организацията на „Европейска конференция по психология“. Това беше само началото. По време на следването взех участие в десетки семинари и курсове за допълнителна квалификация, личностни и комуникативни умения, алтернативни подходи за работа с деца и подрастващи. Включих се в много проекти по програма

„Еразъм +“ , благодарение на които не само посетих различни страни, но се запознах с образователния процес в други университети. Проектите, в които се включих бяха организирани от Сдружението на младите психолози в България „4-ти Април“ и проведени със съдействието и подкрепата на Югозападния университет.“

За Даниела, годините прекарани в университета се „изнизват“ неусетно, а знанията и уменията, придобити по време на обучението са безценни и актуални. Професията, на която се посвещава, ежедневно ѝ напомня за началото, за невероятните преподаватели, на които е безкрайно благодарна за професионализма и отношението им към студентите. Светла диря в професионалната ѝ кариера остава нейният научен ръководител „... изключителната проф. д-р Иванка Асенова. Дипломната ми работа изследва връзката между ръкостта, мозъчната латерализация и коефициента на емоционална интелигентност – теми, с които се занимавам и до днес. Острият ѝ ум и изключителното отношение към знанието се превърна в мой пример и еталон за качество, което спазвам и до днес.“

След завършване на бакалавърската образователно-квалификационна степен тя завършва магистърска програма „Консултативна психология“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. В РУ „Ангел Кънчев“ изкарва следдипломна квалификация, фокусирана към решенията кратка терапия и кратък подход, с ръководител д-р Пламен Панайотов.

За кариерното ѝ израстване и натрупан професионален опит положителна роля изиграват проведенят едногодишен клиничен стаж в Диагностично-консултативен център в родния Пазарджик и работата в Дневни центрове за възрастни с увреждания. Голямата ѝ страст обаче остава груповата работа и затова през 2017 г. се завръща в Сдружението на младите психолози в България „4-ти Април“, но този път като **треньор, експерт, лектор и фасилитатор** по Еразъм програми с психологическа насоченост. Младежките обмени прерастват в обучения на младежки работници, а те от своя страна в експертна работа по проекти от тип „Стратегически партньорства за иновации“ в социалната и образователната сфера. През 2019 г. Даниела завършва обучение по техники за ранно детско развитие и става **когнитивен тренинг на деца**, а три години по-късно **партньор** в Центъра за ранно детско развитие, в който работи. През 2022 г. Сдружението на младите психолози в България „4-ти Април“ става обучаваща организация към програмите на Министерството на образованието и науката за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. Мечтата на Даниела Фингарова да споделя практическия си опит в неформалното образование с учителите в България се сбъдва. „...**Към днешна дата професионалното ми развитие се случва на 3 взаимосвързани, но и индивидуално различни нива.**“ Работи в Център за ранно детско развитие и ментална аритметика като

когнитивен тренинг на клинично здрави деца. „**Груповата работа с малки деца е великолепна и зареждаща, защото те са извор на радост, обич и нестихващо любопитство. Ентузиазмът, с който посрещат всеки нов ден и предизвикателството, е заразен. Няма нищо по-удовлетворяващо да виждам как децата, с които работя, постигат успехи.**“

Частната практика на Дани е свързана както с индивидуално консултиране и групово обучение, така и с методологична и експертна дейност към СМПБ „4-ти Април“ „**Да бъдеш психолог, консултант или фасилитатор е отговорност, привилегия и приключение. Всеки човек, който срещам е „книга“, една уникална житейска история, до която работата ми дава шанс да се докосна. А всяко такова докосване ми дава още една гледна точка. Предизвикателството в нашата професия е да отговорим на нуждите на хората, с които работим, да сме достатъчно отворени, позитивни, безкритични и актуални в един изключително динамично променящ се свят. Стайнбек казва, че под най-горния пласт на своята слабост всеки човек иска да бъде добър и обичан, а всички пороци всъщност са отчаян опит да достигнем по краткия път до щастие. Вярвам, че работата на психолога често включва да подпомогне човек да избере дългия път и да му покаже, че огромна част от красотата се крие в самото пътуване, не в крайната точка.**“

През последната година, благодарение на участието на сдружението в проект „Together Again“, финансиран от Европейския съюз по програма „Еразъм +“, Дани има възможността в невероятен международен екип да изследва психосоциалните последици от социалната изолация на ученици в гимназиален курс. Заедно с партньорите по проекта създават наръчник за учители „Развитие на социални и емоционални компетентности в средното образование“, както и набор от практически методики за развитие на емоционална интелигентност, които са преведени на 5 езика и свободно достъпни – [Together Again Project BG \(together-again.eu\)](https://together-again.eu).

Към момента Даниела е част от екип, работещ по проект „[EmoSeniors](https://emo-seniors.eu)“, насочен към подпомагане дейността на социални работници и болногледачи на възрастни хора. Проектът има за цел както разработването на тренинг програми за тези групи, така и разработването на интерактивни инструменти за личностно развитие като „Настолна игра за развитие на психосоциални и емоционални компетентности“.

През 2023 година Даниела Фингарова ще има невероятната възможност да посети красивата Търнава, Словакия във връзка с проект, финансиран по програма „Еразъм +“. Като представител на сдружение „4-ти Април“ ще бъде делегат на семинар за обмяна на опит, където ще обучава в техники за превенция на Бърнаут синдром

младежки работници от 8 европейски държави.

Даниела Фингарова е интересна, разнообразна и многолика личност, обединяваща в себе си психолога, консултанта, фасилитатора, коуч-обучителя, автор-методолога, сертифицирания треньор по ранно-детско развитие, зам.-председателя и член на експертния съвет на СМПБ „4-ти Април“. Житейският ѝ път е дълъг, емоционален, целенасочен, интензивен, но когато нейните перспективи се развиват е щастлива, удовлетворена, мотивирана и заредена за следващото предизвикателство. Под крехката ѝ външност се крие интелигентност, целенасоченост, мотивираност, свободолюбие и трудолюбие, амбиция и увереност, благодарение на които прави живота (своя и на другите) смислен, вълнуващ и интригуващ. Вероятно това се крие в думите на Луиза Фернанда Цицерон **„Понякога най-голямото постижение в живота е да намериш себе си.“**

„Гледайки назад и анализирайки пътя си до тук съм щастлива и благодарна за всички невероятни хора, с които съм работила, за прекрасните колеги, които имам и за великолепните места, които благодарение на работата си имах шанса да посетя. И в мислите и в душата ми, всичко започна в Югозападния университет „Неофит Рилски“.

